

قرن بیستم دره ۳ ثانیه

۵۰ ایده و رویداد مهم قرن بیستم
که هر کدام در کمتر از نیم دقیقه
شرح داده شده است

سرپرست نویسندگان
جانانان ت رینولدز

نویسندگان

گریس چی

کارین کانلی

کندیس گوچر

کری هارلو

کریستین هورنزی

لورالی

کرگ لاکارد

سارا پاتناد

جانانان ت رینولدز

جرمی ریچ

تیموتی سافرانکو

کریستوفر ایتنر

ریتا توماس

راسل زیمرمن

مترجم

محمدحسین جهان پناه

ویراستار

رضا خبازها

نشر شهر

عنوان و نام پدیدآور: قرن بیستم در ۳۰ ثانیه: ۵۰ ایده و رویداد مهم قرن بیستم که هر کدام در کمتر از نیم دقیقه شرح داده شده است/ سرپرست نویسندگان: جانانات رینولدز؛ مترجم محمدحسین جهان‌پناه؛ ویراستار رضا خبازها. ● مشخصات نشر: تهران، سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، موسسه نشر شهر، ۱۳۹۹. ● مشخصات ظاهری: ۱۵۵ ص: مصور (رنگی). شابک: ۷-۳۸۶-۴۳۹-۶۰۰-۹۷۸ ● وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: عنوان اصلی: 30-second twentieth century: the 50 most significant ideas and events, each explained in half a minute, c2015.

عنوان دیگر: ۵۰ ایده و رویداد مهم قرن بیستم که هر کدام در کمتر از ۳۰ ثانیه شرح داده شده‌اند ● موضوع: تاریخ جدید — قرن ۲۰ م. ● موضوع: History, Modern 20th century -- ● موضوع: قرن بیستم ● موضوع: Twentieth century ● شناسه افزوده: رنلدز، جانانات تی. ● شناسه افزوده: Reynolds, Jonathan T. ● شناسه افزوده: جهان‌پناه، محمدحسین، ۱۳۶۵ - مترجم ● شناسه افزوده: خبازها، رضا، ۱۳۵۸ -، ویراستار ● رده بندی کنگره: D۲۴۱ ● رده بندی دیوبی: ۹۰۹/۸۲ ● شماره کتابخانه ملی: ۶۱۰۵۴۶۳

قرن بیستم در ۳۰ ثانیه

سرپرست نویسندگان: جانانات رینولدز
نویسندگان: گریس چی، کارین کانلی،
کندیس گوچر، کری هارلو، کریستین
هورنزی، لورا لی، کرگ لاکارد، سارا پاتناد،
جانانات رینولدز، جرمی ریچ، تیموتی
سافرانکو، کریستوفر تترز، ریتا توماس وراسل
زیمرمین

مترجم: محمدحسین جهان‌پناه

ویراستار: رضا خبازها

طراح گرافیک: فاطمه تکلو

ناشر: مؤسسه نشر شهر

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۷-۳۸۶-۴۳۹-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۶۹۰۰۰ تومان

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی ناشر: تهران، بزرگراه شهید حقانی (غرب به شرق)، بعد از ایستگاه مترو

شهید حقانی، بلوار کتابخانه ملی

تلفن: ۹۶۰۴۵۵۰۰

www.nashreshahr.com

تلفن چاپ: ۹۶۰۴۵۶۶۵

نشر شهر

فهرست مطالب

۷ مقدمه

۱۱ علم و فناوری

۱۲ واژه‌نامه

۱۴ نظریه نسبیت

۱۶ شکافتن اتم

۱۸ انقلاب سبز

۲۰ چهره: آلبرت اینشتین

۲۲ ترانزیستور

۲۴ لاسیوتنیک

۲۶ بخش جهانی «تنها چیزی که

نیاز داری عشق است»

۲۸ وب جهان گستر

۳۱ هنر و سرگرمی

۳۲ واژه‌نامه

۳۴ دوشیزگان آوینیون

۳۶ پرستش بهار

۳۸ خواننده جاز

۴۰ چهره: پابلو پیکاسو

۴۲ فروشنده بادام زمینی

۴۴ پونگ

۴۶ فستیوال وودستاک

۴۸ بالیوود

۵۱ جنگ‌ها و درگیری‌ها

۵۲ واژه‌نامه

۵۴ شورش مش‌زن‌ها

۵۶ شکست روسیه از ژاپن

۵۸ نبرد سم

۶۰ چهره: آدولف هیتلر

۶۲ هیروشیما

۶۴ نخستین جنگ اعراب و

اسرائیل

۶۶ نبرد دین‌بین‌فو

۶۸ حمله عراق به ایران

۷۰ شکست شوروی در افغانستان

۷۳ سیاست و جامعه

۷۴ واژه‌نامه

۷۶ قیصر ویلسون

۷۸ راه‌پیمایی طولانی

۸۰ نشست باندونگ

۸۲ چهره: اوا پرون

۸۴ بحران موشکی کوبا

۸۶ رؤیایی دارم

۸۸ سال سنگرها

۹۰ جنگ کثیف آرژانتین

۹۲ پایان آپارتاید

۹۵ صنعت و اقتصاد

۹۶ واژه‌نامه

۹۸ فورد مدل تی

۱۰۰ برنامه‌های پنج‌ساله

۱۰۲ سقوط وال‌استریت

۱۰۴ زیاده‌اش کن، ارزان بفروش

۱۰۶ چهره: جان مینارد کینز

۱۰۸ نیودیل

۱۱۰ سد ولتا

۱۱۲ تحریم نفتی اعراب

۱۱۵ پزشکی و سلامت

۱۱۶ واژه‌نامه

۱۱۸ آنفلوآنزای اسپانیایی

۱۲۰ حواس‌پرستی فلمینگ

۱۲۲ ماریج دوتایی

۱۲۴ قرص پیشگیری از بارداری

۱۲۶ چهره: روزالین فرانکلین

۱۲۸ ریشه‌کن‌سازی آبله

۱۳۰ ایدز (اچ‌آی‌وی)

۱۳۳ حوادث، پیروزی‌ها و تراژدی‌ها

۱۳۴ واژه‌نامه

۱۳۶ رسوایی بلژیکی‌ها در کنگو

۱۳۸ روح سنت‌لوئیس

۱۴۰ هولوکاست

۱۴۲ انقلاب فرهنگی چین

۱۴۴ مرگ در دالاس

۱۴۶ چهره: پاتریک لومومبا

۱۴۸ جهشی بزرگ برای بشر

۱۵۰ سقوط دیوار برلین

۱۵۳ درباره‌ی نویسندگان

در تمام طول تاریخ بشری، هیچ دوره‌ای به اندازه قرن بیستم میلادی شاهد تحول شرایط و شیوه زندگی بشر نبوده است؛ صد سالی که برخی از بزرگ‌ترین جهش‌های فناوری از حمل‌ونقل گرفته تا ارتباطات، از ضبط صدا روی صفحات گرامافون ۷۸س تا ظهور اینترنت در آن رخ داد؛ سده‌ای که در دل آن پیشرفت‌های بی‌نظیر علم و پزشکی و بزرگ‌ترین جنبش‌های سیاسی و اجتماعی شکل گرفت. همچنین قرن بیستم به سبب جنبش‌های متنوع حقوق اجتماعی در خاطرهای باقی خواهند ماند: از جنبش‌های مقابله با تبعیض نژادی گرفته تا جنبش‌های خواستار برابری حقوق زنان و مردان و همچنین جنبش‌های اجتماعی که به پایان دوران استعمار منتهی شدند. همه این‌ها موجب می‌شود این سده را عموماً دوره پیشرفت بخوانند.

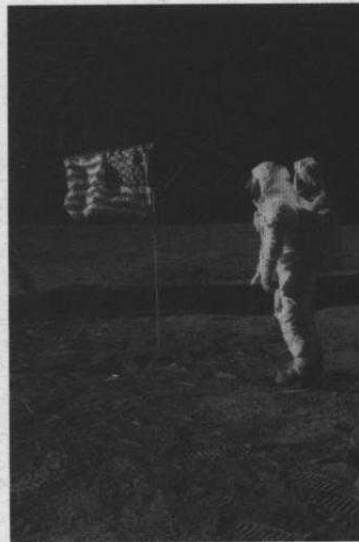
هر دور روی سکه

قرن میلادی گذشته نیمه تاریکی هم داشت در حالی که بیشتر پیشرفت‌های فناوری و تحولات اجتماعی سطح زندگی بشر را بهبود بخشید، برخی دیگر از ابداعات تأثیری کاملاً برعکس داشتند. از گازهای شیمیایی مرگبار تا بمب‌های هسته‌ای همگی تسلیحات مخوفی بودند که توانایی کشورها را برای نابودی دشمنانشان افزایش دادند. وقتی این تسلیحات به کار گرفته شوند دیگر مرزی بین سربازان و غیرنظامیان نمی‌شناسند. این قرن با اینکه شاهد ظهور جنبش‌های متعدد حقوق بشری بود، نظام‌های سیاسی سرکوبگر فراوانی را نیز به خود دید: از ظهور فاشیسم گرفته تا نظام‌های دیکتاتوری که مخالفان خود را به شدیدترین شکل ممکن سرکوب می‌کردند. درواقع از خیلی جهات می‌شود قرن بیستم را جعبه‌ابزاری پر از اشیاء مختلفی تصور کرد که پیوسته ابزارهای بیشتری هم به آن افزوده می‌شد؛ ابزارهایی که برخی از آن‌ها برای کمک به مردم ساخته شده بودند و هدف از ساخت برخی دیگر آسیب‌رساندن به دیگران بود. رشد روزافزون جهانی‌سازی در قرن بیستم موجب شد بیماری‌هایی مثل آبله و فلج اطفال سرانجام ریشه‌کن شوند. با این حال این قرن شاهد ظهور برخی از آسیب‌رسان‌ترین بیماری‌های همه‌گیر تاریخ نیز بود. در این سده انسان‌ها سرانجام به کمک هواپیماهای موتوردار به‌سوی آسمان‌ها بال گشودند، اما همین هواپیماها بمب‌های هسته‌ای را نیز در آسمان شهرهای ژاپن رها کردند. حقیقت این است که از هر منظری که نگاه کنیم قرنی که گذشت روزگار تضادها بود.

سخنی چند درباره این کتاب

در این کتاب برای معرفی بهتر و ساده‌تر پیچیدگی‌های قرن بیستم تلاش می‌کنیم این صد سال پرفرازونشیب را در قالب مجموعه منتخبی از رویدادها، حوادث و اشخاص توصیف کنیم. بنابراین کتاب مجموعاً حاوی پنجاه تاریخچه کوتاه است که هر کدام در بخشی موسوم به تاریخچه سی‌تایی‌های جای داده شده‌اند. هر کدام از این تاریخچه‌های کوتاه را نویسندehای متخصص در همان حوزه نوشته است. این تاریخچه‌ها برای شرح بهتر تجربه بشر در طول قرن گذشته به هفت دسته اصلی تقسیم شده‌اند. به این ترتیب هر صفحه شامل یک تاریخچه اصلی حدوداً سیصد کلمه‌ای است. برای راحتی، هر صفحه خلاصه‌ای سه‌تایی‌های دارد که آنچه را در متن اصلی آن صفحه خواهید خواند در یک خط خلاصه کرده است. بخش «نکته‌ای در سه دقیقه» نیز نکاتی جالب یا اطلاعاتی بیشتر را درباره موضوع صفحه بیان می‌کند. در ابتدای هر فصل، جملاتی کلیدی تشریح شده‌اند که ممکن است در طول صفحه به آن‌ها برخورد کنید. ضمناً در هر صفحه ممکن است شماره صفحات موضوعات دیگری را نیز مشاهده کنید که به‌نوعی به موضوع بررسی شده مربوط باشند. در نهایت در هر فصل معرفی شخصیتی تأثیرگذار و برگزیده در حوزه مربوط گنجانده شده است. گفته می‌است که هر کدام از این شخصیت‌ها به‌نوعی با بیشتر رویدادهای یادشده در فصل خودشان مرتبط هستند.

در نخستین بخش کتاب، یعنی **علم و فناوری**، برخی از مهم‌ترین یافته‌ها و اختراعات بشر که سبک زندگی ما را تا ابد متحول کردند از پیشرفت‌های کشاورزی گرفته تا سفر به فضا- کنار هم چیده شده‌اند. در بخش دوم، یعنی **هنر و سرگرمی**، منتخب مهم‌ترین رویدادهای فرهنگی دنیای آن روزگار از موسیقی گرفته تا نمایش برجسته می‌شوند. در مقابل این دست‌آوردهای علمی و هنری، قرن گذشته دو جنگ ویرانگر جهانی را نیز تجربه کرد. این جایی است که به بخش‌های سوم و چهارم کتاب یعنی **«جنگ‌ها و درگیری‌ها»** و **«سیاست و جامعه»** می‌رسیم. در این بخش‌ها تأثیر این جنگ‌ها و دیگر جنگ‌ها و درگیری‌های سده بیستم مرور می‌شود. در پنجمین بخش نوبت به **صنعت و اقتصاد** می‌رسد؛ موضوعاتی که رؤیاهای پیروز و شکست‌خورده قرن را در آن‌ها می‌توان مشاهده کرد: از هنری فوردد گرفته تا قوام نکرومه. دو بخش

سفر به ماه
پیشرفت‌های سده بیستم
موجب شد انسان بتواند
به اکتشاف دنیاهای آن
سوی آسمان آبی سیاره‌مان
بپردازد.

آخر کتاب یعنی «پزشکی و سلامت» و «حوادث، پیروزی‌ها و تراژدی‌ها» نماینده برخی از بهترین و بدترین خاطرات تاریخ بشرند که در طول قرن گذشته روی داده است: از ریشه‌کن شدن جهانی ویروس آبله تا درد و رنجی که دول استعماری بر مردم کنگو روا داشتند. بی شک برخی از رویدادهایی که انتخاب کرده‌ایم برای شما آشنا خواهند بود. با این حال امیدواریم همچنان قرن بیستم در ۳۰ ثانیه بتواند در سرفصل‌هایی که با آن‌ها آشنایی ندارید شما را غافلگیر کند.

همه ما درون تاریخ متولد شده‌ایم. این یعنی همه ما تاریخ را مثل فیلمی سینمایی می‌بینیم که خیلی دیر به آن رسیده‌ایم و داریم داستانش را از وسط پی می‌گیریم. به این ترتیب اگر نفهمیم تا اینجا داستان چه اتفاقی افتاده است مابقی داستان نیمه‌کاره‌ای که مشاهده می‌کنیم نیز برایمان بی‌معنی خواهد ماند. بر این اساس عمیقاً امیدواریم این کتاب نه تنها درک شما را از قرن بیستم افزایش دهد بلکه به درک دنیای امروزی که در آن زندگی می‌کنید نیز کمک کند.

جاناتان رینولدز

دانشگاه شمال کنتاکی

سرانجام ویرانگر
ابداعات بشر، در کنار همه
منافعشان، عامل برخی از
هولناک‌ترین رویدادهای تاریخ
این قرن نیز بودند. پیشرفت
در زمینه انرژی هسته‌ای به
ساخت بمب‌های هسته‌ای
منجر شد که روی هیروشیما و
ناکازاکی رها شدند.

